

Alan N 91

bir

148412

Pişman...

NUHUN

Gemisi

Almayan

bin

Pişman...

Çarşamba Günleri Çıkar

HEDİYESİ 10 KURUŞ

Siyasi Mizah Dergisi

NUHUN GEMİSİ GELDİ!..

CUMHURİYET BAYRAMINI KUTLARKEN

Cumhuriyet kuruldu 26 yıl oldu. Bundan 26 yıl önce Türk halkı saldırgan emperyalist ordularını e-şine az raslanan kahramanca sa-vaşlar vererek yendiler. Kuvval Milliye ruhu muzaffer oldu. Ve tarihe karışan Osmanlı İmpara-toriuğu yerine, bağımsız yeni bir devlet kuruldu.

29 Ekim 1923 te kurulan bu ye-ni idarenin hususiyeti, ayrıt edile-vasfı ne idi acaba?

Türkiye Cumhuriyeti emperyalizmle savaşarak doğmuş ve em-peryalizme karşı koyarak kurul-muş ve gelişmiş olduğu için, hiç şüphe yok ki, yeni idarenin ayrıt edici vasfı, hususiyeti de, emper-alizm düşmanı olmasında, empar-yalizme karşı durmasında idi.

Ama emperyalizm düşmanı ol-mak, emperyalizme karşı durmak, yurda düşman silâhli kuvvetleri saldırdıça onlarla savaşmaktan ibaret değildir. Bağımsız Milletler, emperyalist silâhli kuv-vetlerin saldırısına uğramadan yıl larca evvel, İktisaden boyunduruk altına ahıdığı için, koruma ça-relerini de buna göre olması ge-rektir.

Bu gerçeği biz herkesten iyi bi-leriz. Çünkü Osmanlı İmparator-luğunun çöküşü bunun en canlı örneğidir. Emperyalist devletler Os-manlı devletinin bağımsız haya-tına son darbeyi indirmezden ev-vel onu yüz yıllarca can damarlar-ından sömürdüler, mecalsiz dü-şürdüler.

Kaldı ki, bugünkü şartlar em-peryalizm ahtaponunun bağımsız bir devleti silâhli kuvvetlerini hiç harekete getirmeden sömürgeleş-tirmesini mümkün kıyor: İşte inhisarcı Amerikan emperyalizmi. İkinci Dünya harblında doğurduğu şartlardan faydalanan Amerikalı-lar, bağımsız bir çok milleti, dost-luk ve yardım bahanesi ile sömür-geleştirmek yolundadır.

Osmanlı İmparatorluğunun çökü-şünü, Kapitülasyonların; Kapitü-lasyonlarla, beraber memleketi-ğiren yabancı malları ve yabancı sermayesinin hazırladığını pek iyi bildiği içindir ki, kurtuluş savaş-ları bitir bitmez, Atatürk hepimiz-i yeni bir savaşa çağırması: İktisadi kurtuluş savaşı.

Osmanlı İmparatorluğundan devraldığımız yabancı sermaye kâhntılarını imtiyazlı şirketleri, Dünyayı Umumiye İdaresini aynı gevde memleketten bir bir söküp atmış; Osmanlı Bankasını zarar-sız hale getirmişti. Ve yerli is-tihalsimizi gümrük duvarları ile korurken, bir yandan da hızla sa-mayleşme yolunu tutmuştu.

Gerçekten bağımsız bir millet olmak için başka yolda yoktu za-ten. Yabancı sermayesi memleketi sömürmeye devam ettikçe emper-yalizmin boyunduruğundan kurtu-lamazdık: Yabancı sermayeli şir-ketler satın alındıkça bayram et-tiğimiz, yeni kurulan fabrikalarımıza iftiharla açtığımız günleri hep hatırlarız.

(Devamı 4 de)

Gazeteciler Bugün Nuhla Görüştü

GEMİ LİMANIMIZDA

Nuh kendisini karşılayanlar ı selâmlıyor (Foto Nuh)

Nuh'un şehrimize geldiğini işi ten gazeteciler, ve bu me-yanda bendeniz, son süratle Parkoçele koştuk. Yok. Ora-dan Konağa, oradan Perapalasa, yok, yok.

Nihayet tam Perapalasin kapı-sından çıkarken kasketli bir adam yanıma yaklaştı:

— Siz gazeteci misiniz, diye sor-du.

— Evet, Nuhu arıyoruz, dedim.
— Nuh bizim evde.
Hemen boynuna atıldım.
— Sizin ev nerede?
— Kasımpaşada.

Öteki arkadaşlara da haber ver-dim. Hepimiz hürriye, yokuş aşağı Kasımpaşaya.

Şahnişi nerede işe yere degecek, eği büğrü bir ev. Bir kişi kapı-sından zor sığıyor.

Ahmet Emin kolaylıkla girdi. Fakat biz ancak dört büklüm ola-rak dabalıdık. Nuhun bulunduğu odaya girdik. Nuh yerde bir min-dere oturmuş tesbih çekiyor ve o-kuyordu. Yorgun olduğu belli idi. Evvel elinden birer birer öp-tükten ve hoş geldiniz dedikten sonra etrafına bağdaş kurup oturduk.

İlk defa Ahmet Emin söze başladı:

— Dünyaya gelişinizin hikmeti her halde hayır kuvvetlerini ger kuvvetlerine galip getirmek için-dir. Sizin gelmenizle alıncı ruhlar karşısında kin cephesinin darma-dağın olacağına kuvvetle inaniyori-m.

Nuh bunlardan her halde bir şey anlamamış olacak ki, susuyordu. Ahmet Emin ara vermeden devam etti:

— Hayır ve şer kuvvetlerinin üstünde mevkinizi muhafaza et-meli, kat'iyen hiç bir Partiyeye gir-memelisiniz. Bugüne kadar Hit-lerden Çörçile, Çörçilden Truman'a, ondan Celâl Bayara, Celâl Bayardan Halk Partisine kadar tür-

lü türlü insanlara, türlü türlü te-sekküllere boyuna nasihat ver-dim durdum. Nasihatlarımı tutan-lar doğru yolu buldular. Siz de benim makalelerimi okuyarak ve sözlerimden çıkmayarak nurlu İk-limlere alıncı ruhunuzla hiç fren-

(Devamı 3 üncüde)

Nuhun Dönüşü "Tekvinden,"

Ve vâhi oldu ki ömrünün altı-yüz birinci yılında, birinci ayda ayın birinde yer üzerinde sular kuruldular; ve Nuh, gemi-nin ortüsünü kaldırdı ve baktı; Ve işte toprağın yüzü kurumuş-tu.

Ve Allah Nuhu ve oğullarını mübarek kılıp onlara dedi: Semerell olun ve çoğulun ve yer yüzünü doldurun. Yerin her hay-vanı ve göklerin her kusu, top-rağın üzerinde hareket edenle-rin hepsi ile denizin bütün ba-lıkları sizin elinize verildiler. Hareket eden her hayvan size yiyecek olacaktır, yeşil ot gibi size hepsini verdim. Fakat Adem oğlu çalışacak ve çalış-tığı gibi yiyecektir. Her kim başkasının emeğiyle yaşar ve a-dem kanı dökerse onun kanı A-dem elle dökülecektir.

Ve Rap Nuha dedi: Yer yüzü nü helâk etmek için artık tufan olmayacaktır. Tâ ki Adem oğul-ları ahitlerini unutsa; ve Adem oğlunun elinden Adem oğlunun kanı sel gibi aksa.

Ve Rap Nuha dedi: Vakit gel-ip çıktığında âlametler belir-recektir. Vakit gelip çıktığında kâinatın sırrı çözülecektir. Gü-neşlerin, yıldızların, rüzgâr-ların ve şimşeklerin ve yer yü-zü (Devamı 4 de)

Eselden bizim bildiğimiz şahıslar hacca gider ve hacı olup dö-nerlerdi. Ayrıca kadınların yol meşakketine sokmanak isteyenler, yol-culuk yapamayacak kadar, ihtiyar ve hastalıklı olan ana ve babaları hesabına para ile birer delil tutar böylece onlar da oturdukları yerde hacı oluverirlerdi. Fakat Şirket, gazete, parti gibi hükmi şahsiyet ve te-sekküllerin hacı olabileceği şimdiki kadar varit değildi. Memleketteki meden din kalkınması sayesinde çok şükür bunu da başardılar. Ar-tık İstanbulun üç günlük gazetesi resmen ve hacca gönderdikleri de-lillerin tavassutu ile (Hacı Ga-zete) olmuştur. Bundan böyle (Hacı Vatan), (Hacı Hürriyet) ve (Hacı Yeni Sabah) dan bahset-mek icap edecektir. Hele bu hacı gazetelerden biri işi o kadar ileri vardırı ve kraldan fazla kralcı görünmiye başladı ki bu ağır gay retkeşliğinden ötürü insanın bu gazetenin pılsını, pırsını toplay-ıp haremiserife göndereceği ge-liyor. Hem artık bu gazetelere

TAKDİM EDİYORUZ

Geminin yazarları:

★ BAŞ YAZARIMIZ: Nuhu kim bilmez, ilk gece kondunun mücidi, gemisini kurtaran kaptan kalabalık bir aile babası, tok sözlü, görmüş geçirmiş bir kişidir.

★ HAMİN DEDİKLERİ: Ham Nuhun oğludur, ma-lum. Eli az çok kalem tutar, bönce olsada dünya işlerine aklı erer, iyi çocuktur, genç-liğine rağmen geminin bir çok işlerini görür, inşallah sayenizde yetişir.

★ BAY MAYMUN: Kitap işlerini yutmuş yala-mış, sapına kadar aydın, her işe burnunu sokar, her telden saz çalar, maymun iş-tahlı değildir. Röportaj, sine ma tenkidi, hikâye onda ne isterseniz var.

★ FIL OĞLUMUZ: Nereye bastığına bakmaz, kavgacı fakat kalbinde kö-tülük yok, müthiş yufka yü-rekli, sanattan ve tiyatro-dan hoşlanır.

MEKTUP

Nuh Dede Eliyle Dokumacı Ahmede

Kardaşım Ahmet.

Evhane tarafına selâm ederim, konu konguya selâm ederim, sizin pavlikete çalışan kıvrım Kervankonmazlı Osman oğlu Osmana selâm ederim, cümleminizin sağlığına duvacyık kardaş. Bizden sorgu suval edecek olursanız bizim işlerin heç tadı yok. Bunca medhin duyduğum Çukurovada işler meğerkine kesatmış. Çukurovayı sorarsan, Çukurova dedikleri yer heç çukur değel. Bereketinin de çukurluğunun da aşlı yok. Toprak bereketli bereketli ya, emme bizlere değel. İrgat kısmı tece... Kayseri, Sivas, Çorumdan buğde biçmee geldiğinde, ne tarlada ne patozda iş dutabildi. Ahmet usta kardaş, meğerkine gävuroğlu Emeriken gävuru habar salıp demişkine beylere ağalara, gözle ha tarınız için size elemet bi icat bağışlıyorum, demişkine irgat kısmı beride dursun birez, öyle bir canavar ayak attı ki tarlaya kardaş, kırk bin irgat kırk gün kırk gece bu âfata baka kaldı. Emeriken gävuru öyle bir afat vermiş ki ağaların beylerin eline, çek yorganı ölem gayhı bize iş yok. Biçer dövver derlermiş bu canavar makineye, elimizden ekmemizi alemasa, hani öpülesice takımları var, camız gimînı soluyo, ne fayda. Bizim Kervançeçmez kövütün ütüm tarialarını bi çırpıda tertemiz eder istese, buğdee çuvalleyip adamın eline verir. Hani istese ekmee pigirir de. Ağlara beylere göre bundan iyisi yok, bana göre ağaların beylerin elinde bundan kötüsü yok. Çukurovada tarlayı yarıcılıkla sürüp biçenler de açıktı kalacak gayrı. Ağaların beylerin burnu Kaf dağında, ağam, beyim, sizlere kul köle oluruk dedikse de dinlete medik, halimizi tafsile hacat yok, bütün hesaplar boşa çıktı; metelik kazancımız olmadı. Kimi alamadığı ineği, kimi giyemediği urbayı, kimi veremediği pazeni düşünür durur. Avratarın karşısına ne yüze çıkarık, parayı kubarda yitirdiniz dümbükler remezler mi, gel de anlat şöyle idi, böyle idi... get efendi derler adama, orospulara yedirdiniz paraları derler. yok biçermiş, yok dövermiş, get onu babana anlat, deseler de ne denir, ne deseler az hanı çor çocuğun kıcı açık, işin ucunda karıdan zoppa yemek de var... Bi iş geldi ki başa heç sorma.

Süleyman katik tükennin ce ben giderim dedi, Süleyman gimi daha bi çokları. Nereye gidenceniz dedikse de dinletemedik. Melmekete dönmek için Toros dağı derler bi dağ var, işte onu aşmak gerek kardaş. Dağ emme, öylesine yiğit bir dağ ki, yaya aşabilirsen buyur geç. Uçaklar yamacında dolanıp da öyle soluk soluğa geçerler, tevahir bi dağ şu Toros dağı, Tiren bületine paran yofusa, dibinde otur kendine ağıt yak. Öyle yaptık, dibinde oturduk ağıt yaktık, giden gitti, habar alamadık, çok kırıldık, çok perişan olduk, bildiğin gibi değel, Torosa çıkmak İsmail ağanın damına çıkma benzemez yani... Kervan (Devamı 4 de)

Istanbul Sergisi Kapanırken

Mahmut Paşada mıyız? Toz yine Toz! Bunaltıcı geziş! Mankenin dedikleri! Şiir ve Şehir! Heykelin namusu! Mütehecn dergiler

TOZ

Mahmutpaşa yokusu İleKüçük-su panayırını birleştirin, İstanbul Sergisine benzer bir nesne elde edersiniz. Fakat gene de hâkim unsur başka. İstanbul Sergisinde hâkim unsur tozdur.

Top top kumaşlar, deriler, bataniyeler, ayakkabılar, ışıklı panolar, havuzlar, fişkiyeler, dönen reklamlar, kuyu diplerinde istikbalin terakkiyelerini göstermek için yanıp sönen maketler, hepsi toz içinde.

Bunları tozu yermek için söylemiyorum, toz muhakkak ki İstanbul Sergisinde yer alacak kadar bu şehrin malı, çamura da aynı yerin verilmesi bir kaç yağmura bakar.

TÜL ARKASINDA

Sergide eski İstanbul da var. Doğru ya, İstanbul Sergisi bu Fethin 500 üncü yıl dönümü de yakın Merakla yaklaşıyorsunuz, XV, XVI, XVII, Lâle devrinde ve son asırlarda İstanbul. Şeker kutusu üslubu içinde, derinliğine kat kat tiyatro dekorları, kavuklular, yeniçeriler, sandallarda feraceli hanımlar, camii ve minareler. Fakat neden böyle dumanlı?

Ürpertiyle, tooz gene mi toz diye düşünüyorsunuz. Hayır! tarihi pespaye günlük şeniyetten ayırmak için bir perde düşünülmüş, bir tül perde, bu ne zerafet!

GEÇİT YOK

Tarihi geride bırakıp bugünkü İstanbulu geçince, gözünüz açığı levhalarını arıyor, elde olmayarak bu böyle, fakat çıkış yolları kapalı, kaçış yok, sergi sizi ele geçirmiştir ve bırakmıyacaktır. Korku rüyalarında gibi nereye baş vursanız geçit yok, serginin

bağırsaklarındaınız artık, tesli miyet yerine isyan, duyanlar, ömürlerinin sonuna kadar bu karanlık dehlizlerde dolaşabilirler, en iyisi kadere baş eğmektir. Temsilli olan bu sergide, seyirci (veya gezginci) dehlizlerin tertiplenmiş tarzında bir mâna, bir senbol mu aramalı?

MANKEN

Sergide İstanbulu temsil etmek için, semiz, eti budu yerinde bir üryan dilber heykeli dikilmiş Heykel fena değil, fakat doğrusunu söylemek lâzamsa, tam çıkış merdiveninin başında bir heykel var ki, bahsi geçen dilberden kat kat daha mânidar. Bu bir mankendir, galiba öğretmenlerin veya doktorların kullandığı tabii boyda bir kukla.

Bu koca kuklamanın yarısı çıplak, öbür yarısının da derisi yüzülmüş, şinirler, damarlar, ciğer ve bağırsaklar hep meydanda. Tam sergiden çıkulacağı, Osmanlı devrini ve yeni devri geçip te kendinizi zor belâ dışarı atacağınız anda karşınıza dikilen bu acaip heykel tüyler ürpertici. Bu heykel san ki diyor ki size: «Ön dolaş işte bu hâle geleceksin, uzun etme işte, hayat pahahlığı bir yanda, hastalık öte yanda, akabetin budur, ey İstanbullu!»

HAYAL MAYAL ŞEHİR

İşte bu şehri tedavi için çağrılan doktor iş başına geçince, ister istemez bir takım ziyafetlere icabet etmek zorunda kaldı. Yapacaklarını anlattı, gençliği poppohladı, şoförlerin açzını kokladı, gazetecilerin sirtini okşamak için iskemlelere tırmandı, memurların dillerini çıkarmalarını söyleyip mide durumlarını gözden geçirdi, ucu üstik bir çekiçle belediye meclisi Azâlarının diz kapaklarına vurup reçeteler yazdı, enerjik bir yeni validen ne beklenirse hepsini yaptı. İyi, bunlar hep güzel, pe-

ki Yahya Kemal'in «Hayal Şehir» adındaki şiirini okumasına ne demeli? Resmî bir toplantıda -bütün gazete muhabirleri şahit- Hahal Şehri okumakta bir keramet var elbette, var, var olmasına var fakat ne gibi? Hayal şehir, «hayalimdeki şehir» olsa peki. Fakat musralarda eski püskül İstanbulun şüri var, göçüşü var. Eğer yeni valimiz, valiniz, valileri, bu göçüşün hayramı iseler, yandık, hayal şehrin mayal olmasına ramak var zaten.

ÜRYAN

Demîn bahsi geçen Üryan hâ-tun heykeli, sergi idarecilerinin başına türlü işler açmış. Hac mevsiminde şu Müslüman şehrinde ayan beyan böyle bir heykel görmek doğru mu ya? Sergiyi ziyaret edecek olan mühim, çok mühim bir şahsiyet, günün birinde idarecilere bir haber gönderir; «sergiye gelirim ama,» heykele alçından bir peştemal giydirilsin. Heykel yapan genç hekeltrağa koşmuşlar, vaziyeti anlatmışlar, alçı peştemalı sipariş etmişler. Aksilik bu ya, genç heykeltraş ayak diremiş, «Heykeli giydirmem» demiş, anan yahşi baban yahşi, çaresiz

delikanlı heykeli giydirmiş, işte İstanbul heykeli o yüzden artık çıplak değildir.

ÜRYAN HAKİKAT

Çıplak dedimde aklıma geldi peki, bu üryanı sanat çegnisi içinde görmek istemeyenler, bütün şehri istilâ eden üryan hâ-tun mecmualarına neden ses çıkarmıyorlar? Amerikadan geldikleri için mi? Adım başında açık duran bu matbû genelevler, gerçek genelevlerin işsiz kalmalarına sebep oluyor.

Yerli sanayiye indirilen bu yeni darbeye de mi ses çıkarmayalım? Bu dergiler şehri öylesine sardı ki bütün şehrin gözü dönmüş bir halde. Ağzılarda çiklet, kulaklarda swing, gözlerde Wink, daha ne istiyorsunuz, yağanın Marşal Plâni! -Kapitülasyonlar yeniden bağlyormuş!- biraz çiklet buyuramazmısınız? Yabancı sermaye istediğini götürecekt! 40 Amerikan yosmasının 40 yeni pozunu buyurun, ne üzülmüyorsunuz? Hakikat çı- çıplaktır, fakat çıplak Amerikan dergilerinde değil.

Yecüc Mecüc

Mitolojide YECUC dey cüssede, bir dudağı yerde, bir dudağı gökte, kara korkunç bir timsaldir. MECUC ise inadına kusa, inadına yusuvarlık, tos topurlak karahğna yine kara ve korkunçluğuna ötekine rahmet okutacak kadar korkunçtur. Efendim son zamanlarda mitolojinin bu meşhuur YECUC ile MECUC'u hâlef selef olmuşlardır. Resimlerine bakarak öğrendiğimizde göre malkam ve san dalye devri hayli enteresan olmuş, MECUC'un farı meserret -

ten bitmek bilmiyen kelâmı karışısında, YECUC dut yemiş bülbül misali lâl ü ebkem kalmış ve neticede sarmış dolaş olmak faslında müthiş bir müşkilât baş göstermiş, fakat orada bulunan akallı yârânın evvelden bunu sezerek tedbir almaları sayesinde bu engel de bilzillâhî taallâ def edilmiştir. Bilindiği üzere YECUC sonderece uzun, MECUC ise son derece de kasıdır. Bu alçaklık yüksekli mesafe farkını telâfi maksadı ile -MECUC aynı zamanda çeki taşı gibi ağır olduğundan YECUC onu koltuk altlarından tutup ayağını yerden kesemediği için- bir keret buhar kullanılmış ve bunun da merasimi müteakip müzeyne kaldırılmasına karar verilmiştir. Böylece Hazurun YECUC cenaplarının neden ötürü neden bana bu kadar rağbet gösterdiğinin hikmetini son defa bir kere daha anlamışlardır. MECUC, selefinin yürüdüğü lüks yoldan yürüme devam edeceğini, kel başımıza daha nice şimşir taraklar yapacağını, her şikâyet karşısında önümüze idometrelerce nutuklar sereceğini uzun bir çavuş duasını müteakip bildirmiş ve YECUC'a hayırlı yolculuklar dilemiştir.

ABONE ŞARTLARI:

Üç aylığı : 120 Krs.
Altı aylığı : 240 Krs.
Seneligi : 480 Krs.

HALK PARTİSİ TARİHİ

Nuh Dede Eliyle Veli Yılmaz

Kardeşim Veli Yılmaz

Emin oğlu Durmuş'a selâm ederim. Bey pazarlı Hasan dayıya selâm ederim. Kara Memiş'e selâm ederim. Bizim taraftan halimizi sorusival edersen duman kardaşım. Kısa karşı sokakta kaldık hanı. Kazlıçesme derler surların dışında bir semt vardır bu meret şehirden. Çimendiferle varılır. Tomafıl kaplıca'da gider. Bizim fabrika o semtedir Veli Yılmaz Gecekonduları oraya gurmüstük. Beş bin hane kadar var. Bir kaunun yapmış hükümet. Bu kanunda diyormuş ki, Hazran ayından buyana çatılan Gecekondular yıkıl-sın diyormuş. Hazırandan sonra-sının evvelinden farkı ne anlayamadık kardeşim. Emme geçenlerde iki kamyonu dolmuş eli kaz-malı yıkıcılar çıkagelince anladık ki şaka değil. Konu komşu avrat çoluk çocuk, orada kim varsa kar-sularına dinelmisler. (Önce biz çin-neniz!) diye direnmisler. Hazırandan buyana iki bin hane yapıldı. Yıkıldırı bunlar iki bin hane halkı kısa karşı açıktadır ha. Nedip niticüğümüzü bilemiyoruz gayrak. Yer göstertmek için kanun yap-mazlar da, fakir fikirayı kısa karşı sokağa atmak için nizam korlar. Akıl sır ermez işlerine kardeşim. Hanı işlerde kesat; bari onlar oy-lunda olsa. Ayda elimize seksen kâğıt para geçer. Gözünde büyüt-me ha; bura İstanbul; ekmeğin yir-mi dörde, kara zeydin bir buçuk kâğıt, peynir üç kâğıt; Hanı bun-lar da böyle kalsa gene canım yan maz, baharsın yarına hepsi fırla-mış. Veli Yılmaz kardeşim başını ağrıtıyom emme kusura kalma. Bir yandan da isten olmak korku-su. Fabrikalar ya işi kıstıyor ya tümen kapanyor. Daha dün se-kiz tanesi durdu; cam şişe ya parkardı. Hükümetin Paşabağce-si fabrikası da adam almıyor. Cam elardan iki bin kişi açıktır işte. Bizim dokumacılıkta da hanı iş-ler daha iyi değil. Dışardan ku-nus gelyorumuz da bizim doku-deklarımız satılmıyor. Elli milyonluk yerli malı depolar-da çürüyormuş. Onlar satılmadı-ça da fabrikalar işi kıstıyor, işe-ye yol veriyor. Memleketi kaç kişinin sırtı pek ki depolarda mal çürüyor diyeceksin? doğru lâf em-me dinleyen kim Veli Yılmaz kardeşim. Senin anlayacağın bu-rada da işler aynasız. Geçenlerde bizim sindükada hep bu dertleri konuştuk. Bir çaresini bulalım diyorduz. Fiyatlar artınca günde-likler de artsun diyorduz. Bir tür-lü olmuyor. Bir türlü olmuyor. Bir yolunu bulamyoruz. Çünkü sindükamız eli kolu bağlı. Başka memleketlerde Sindükalar geçim işlerine çare bulurmuş. İş veren yola gelmedi mi. Sindüka bir haber salarmış, işçiler tümeden işi bırakırlarmış, yabancı memleket-lerde. Üç gün beş gün bir hafta dışlerini sıkırlarmış işçiler, so-nunda iş veren yola gelmiş ama bizde buna izin yok Veli Yılmaz kardeşim. Daha yazacak ert çok emme başını ağrıtmak ismem. Hoşça kal. AHMET

SEÇİM Muhalefet ve Mister Yalman

Yabancı sermayenin getireceği Demokrasi

Mister Yalman

Milletin binbir derdi, muhalif partilerin ise bir tek derdi var: Seçim kanunu. Eğer iktidarın mukadderatını bir seçim kanunıyla tayin etmek ümitsiz olsaydı, muhalif geçinen partilerle beraber millet de bu derdi daha fazla benimseyebilirdi. Fakat partilerin, asıl dertlere yan çizerek, bu günkü şartlar içinde hiç bir derde deva olmayacak kuru bir seçim kanunu etrafında kopardıkları yaygara milletün ümitlerini gürlütiye boğmaktan başka bir şeye yaramıyor. Kimbilir belki gaye de budur.

Halkkatleri halktan gizlemek için her türlü çareye hazırlan bir takım politikacılar bazı hakikatleri arastra, kendi çarpık aynalarında da olsa, aksettirmekten kendilerini alamıyorlar. Bilmem Mister Yalman'ı okuyormusunuz? Bazan değer. Muamileyhin hiç hoşlanmadığı bazı hakikatleri bilerek veya bilmiyerek, kalenin ucundan kaçırdığı oluyor. Meselâ bakın ne diyor:

«— Seçim emniyetini temin etmek istemekle hükümet erkânı ister sandımı olsunlar, ister göz boyamağa çalışsınlar, Eğer memleketimizde küskünlük ve buhran havası dağılmazsa iktidarın elinden en mükemmel bir kanun kopsak bile dürüst bir seçim cereyan edebileceğine ve iktidarın, ilk defa olarak zorbalık rolü oynamadan, memleketimizde el değiştireceğine inanmak için çok safdül olmak leabeder. İptidardan tam bir siyasi sulha varılmazsa, iktidar, seçim sandığı başında hile yapmasa bile, başka vasıtalarla meramını yürütmeğe çalışacaktır.»

Yalman'ın ve bütün milletin bildiği bu hakikati muhalif geçinen partiler bilmiyorlar mı; dersiniz? İmkân mı var! Ama şu var ki onlar halka hoş görünmek için iktidar partisine karşı olan küskünlüğü benimser görünmenin ve bir siyasi mücadele havası, bir buhran havası yaratmanın zaruri olduğunu da bilirler. Yalman bu küskünlüğü, bu havayı, nedense, fazla ciddiye almış. Amma bilmiyoruz, belki onun da bildiği, bir maksadı yahut bir vazifesi var.

Sam

Marşal Planı müğavere heyeti üyelerinden ve Amerikan sermayesi mümessillerinden biri geçenlerde Ankara'ya geldi, ve kenrine mükellef bir ziyafet çekildi. Bu ziyafette bir hayli yenip içildikten sonra, bir zamanlar yabancı sermaye düşmanlığıyla ün salmış olan Halk Partisi kodamanları sayın misafiriden, yabancıların istihalarını ve sermayelerini çekmek için başka neler yapmamız gerektiğini soruyorlar. Mister müğavir hazırlıklımuş, bu mevzu üzerinde uzun uzun konuşuyor. Evvelâ yabancı (yani Amerika'ya yabancı) memleketlerin kalkınması işinde Marşal Planı ile başlayan yeni iktisadi devrenin, bu memleketlere yarayacak hususî Amerikan sermayesiyle ge-

lilip devam edeceğini, yani Marşal Planının başlıca vazifesinin Amerikan hususî sermayesine yer hazırlamak olduğunu izah ediyor, sonra da, bu sermayenin memleketimize girmesi için evvelce kulan ve bizimkilerce çoktan kabul edilen malûm şartları tekrarlıyor, ayrıca da yepyeni bir takım şartlar ileri sürüyor. Bu yeni şartlara göre, Türkiye'ye yatırılacak yabancı sermayesinin sonradan bir devlet teşekkülü haline getiremeyeceğine dair ve «harp mu hatıralarına karşı Amerikan hükümeti tarafından garanti verilmesi» gerektir. Anlıyorsunuz mu? memleketimize yatırılacak sermaye için Türkiye hükümetinden değil, Amerikan hükümetinden garanti istiyor. Mister müğavir

viskiyi fazla kaçırdı da dilinin a-yarı mı bozuldu dersiniz? Zannetmem. Amerikalı dostlarımız, ihtimal, buradaki işlerini bağliyacak sağlam kazığı ancak Amerikada bulabiliyorlar. Anlaşılan sağa sola attıkları kazıklara fazla bel bağladıkları yok.

Mister müğavirin ileri sürdüğü şartlar arasında çok daha açıkları var. Söylediğine bakılırsa hususî Amerikan sermayesinin memleketimize girmesi için hükümetin «gayri adilâne işçi kanunları konmayacağını taahhüt altına alması» lâzımmış. Gayri adilâne işçi kanunları! Sakın bu misyoner ağzı sizi şaşırtmasın! Amerikan sermayesinin mümessili, Türk işçisinin ilkelilerine kadar sömürülmesine engel olacak kanunları kastetmektedir. Bu şarta göre memleketimizde işçi haklarını hakıyla koruyacak hiç bir kanun çıkarılamaz. Çünkü Amerikan sermayesiyle kurulacak müesseselerin işine gelmeyecekleri için «Gayri adilâne sayılacaklar dir. Gördünüz mü yabancı sermayenin memleketimizde görmek istediği, memleketimize sokmak istediği demokrasiyi?!»

Halk Partisinin işçiyeye grev hakkı tanımamakta ayak diremesinin mânası şimdî daha iyi anlaşılıyor. İş Bakanı Sıracı geçenlerde verdiği bir demeçte «Grev müessesesinin memleketimizin yüksek menfaatlarına aykırı bulunduğunu» söylerken boş atıyormuş meğer.

Ham

GAZETECİLER BUGÜN NUHLA GÖRÜŞTÜ

(Başarıftı 1 incede)

yapmadan gidebilirsiniz.

Nuh güllümsedi:

«Akhla binyağa, tontonum, diye omuzunu okşadı.

Bu sırada Abidin Daver atıldı:

«265 tonilato hacmunda ve 680 kulaç boyunda olan geminiz kudretli bir silâhtır. Üçüncü dünya harbinde bize çok lâzım olacak. Bize geminizi bir plân gereğince, meselâ bir «Nuh Planı» na göre vermeniz karşılığında müsterek tehlike dolayısıyla kendi menfaatiniz icabıdır. Hele biz sizin zamanınızdan kalma nice gemileri kullana kullana usta olduk, bizden iyi kaptan bulamazsınız.

Bir sual sormak için acele eden Cihat Babın nihayet dayanamadı sordu:

«Öteki dünyada Hitleri gördünüz mü?»

«Evet. Zavallı çok perişan bir halde. «Yer yüzünde okadar taktilerim türedi ki, kimse ismini ağzına almaz oldu.» diyor. Her gün sizin yazdığınız eseri okuyup okuyup ağlıyor. «Hey gidi hey, bak bunu yazan Türk bile beni unuttu» diyor.

Cihadın gözü dolu dolu oldu. Peyamı Sefa ile Nadir Nadi kendisini bir köşeye çekerek teselli ettiler:

«Ölenle ölünmez. O gitti ise Allah bize ömrü versin dediler.

«Tam o sırada beklenmedik bir hâdise cereyan etti, yağız bir delikanlı birdenbire ceketini ve gömleğini bir kenara fırlatıp pervasızca Nuhun boynuna kolunu attı ve bir fotoğrafçıya «çek!» diye bağırdı. Nuh şaşkınlıktan ne yapacağını şaşırmış, delikanlı ile

TIME Toplatın Bakalım

THE WEEKLY NEWSMAGAZINE

EDITOR-IN-CHIEF..... Henry R. Luce

PRESIDENT..... Roy E. Larsen

EDITORIAL DIRECTOR..... John Shaw Billings

Amerikanın 4.000.000 satan meşhur «Time» dergisi 24/10/1949 tarihili son sayısında bir yazı döşenmiş; bize dair bir yazı. Öyle bir yazı ki «Vatan» bile yutaması. Evirdik çevirdik olmuyor. Dostluğa sığmıyor. Gerçi dost acı söyler. Evet öyle, öyledir ama, Gel gelelim her şeyin de bir haddi var; değil mi efendim? Dostumuz Amerikalılar hakkımızda neler düşünüyorlarmış? İşte yazdıkları:

«Truman Doktrininin doğu şundanberi Türkiye bir Amerikan ileri karakolu olmuştur... Her ne kadar Atatürkün halefi İsmet İnönü milleti şimdiye kadar görülmemiş şekilde serbest bir siyasi havaya götürmüş işe de Türkiye'yi bir Demokrasi olarak tarif etmek saçma olur... Basın sık sık baskıya maruz kalır, fakat gazeteler hâlâ hükümete karşı bağırıp ağırırmaktadırlar. (bir kanun Cumhurbaşkanına veya Mecise karşı «hakaretleri» men'eder. Fakat bu kanuna göre üç senedenberi 4 suçlu

mahkûm edilmiştir)... Türkiye'nin polisi ekseriya şiddetli tedbirlere baş vurur. Ara sıra bir İstanbul gazetesi bir Türk veya bir Doğu Avrupa lı cesedinin Boğazın karanlık sularından çıkarıldığını, kısaca ve muammalı bir şekil de kaydeder. Bu gibi hâdiselerin tek mahalli târihi «aşırı sorgudan ölüm»dür. İsmet Paşa popüler olmağa çok çalışıyor. Resmî gece kıyafetinde en az 5.000.000 fotoğrafı Türk salonlarını ve dairelerini süster. Zaman zaman Cumhurbaşkanı halkın nabzını yoklamak için bir kahvehaneye düşer. Türklerin çoğu hâlâ son büyük diktatörlerinden bahsetmeği tercih eder; Onun gösterişli şahsi idaresinin yerine binlerce Bakan, sekreter, sekreter yardımcılarını ve memurlarını müsterek ve fecî şekilde yavaş kararlarla idare edilen bir İnönü bürokrasisi geçmiştir. Bu vaziyetin neticeleri Türkcede halkın yavaş kelimesinde en iyi ifade şeklini bulmuştur. İşlere sınırlanan Amerikalılar Türkiye'nin baş şehri Ankara'ya Yavaşıngton diyorlar...»

Buyurun; Gel de dostu düşmandan ayırt et bakalım Ahır zamana kaldık efendim, ahır zamana...

«Lâkin bu fıski ficur kaynağı cerideyi ne diye memleketi sokarlar? Haydi yanılıp soktular ne diye toplatmazlar? Bunların on binde birinin on binde birini değil yazmak düşünmek bile yasak değil mi bu memlekette? diyeceksiniz.

Nuh: Evet yasak olması na yasaktır ama gelelim Amerikan dostlarımızla yaptığımız anlaşmalarda Amerikan Basın ve Radyo temsilcilerine her şeyi dilediği gibi serbestçe yazmak hakkını tanyan maddeler var. Türk vatandaşlarına tanımayan haklar...

«Çok gürlüti etme. Bu tavla partisini, Amerikan müşahideleri huzurunda, her zaman oynamağa hazırım...»

